

Asia: VN/11385/2020

Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallisen ilmasto- ja energiastrategian luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan taho

Yritys

Mikäli vastasit "muu taho", voit tarkentaa vastaustasi tässä

-

LAUSUNTO

-

• **Mikäli vastasit yhtyväsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse**

-

1) Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielujen kasvattaminen (strategian luku 2.1)

-

Avoin vastaus kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja nielujen kasvattamista koskien

Todennäköisesti kirjaustekninen asia: Sivulla 14 mainitaan öljylämmityksestä luopuminen, pitäisi todennäköisesti olla fossiilisesta öljylämmityksestä luopuminen. Sama kirjaus toistunee uudelleen muuallakin strategiassa (esim. s. 36).

2) Uusiutuvan energian edistäminen (strategian luku 2.2)

Yhdyn tämän osa-alueen linjauksiin

Avoin vastaus uusiutuvan energian edistämistä koskien

Energiatuki (4.3.3) – viittaukset kohdissa 2.2 (Uusiutuvan energian edistäminen) ja 2.4. (Energiatehokkuuden edistäminen) ja 3.2.2 Investointituet uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen.

Riittävän energiatuen kohdistaminen pienen mittakaavan hankkeisiin, esimerkiksi liittyen energiatehokkuussopimuksiin liittyneiden yritysten ja -kuntien energiatehokkuustoimenpiteiden toimeenpanon tehostaminen, on erittäin tärkeää. Energiatuki on strategialuonnoksen mukaan menneinä vuosina ollut vuositasolla tyypillisesti 35-40 miljoonaa euroa, mutta viime vuosina hieman enemmän. Tärkeää on jatkossa varmistaa, että jaettavan tuen määrä on jatkossakin vähintään viime vuosien tasolla tai suurempi, koska mm. yrityksille ja kunnille kohdistuvat energiatehokkuustavoitteet kasvavat jatkuvasti. Olisi myös tärkeää allokoita energiatehokkuuden tavoitteiden nähtävissä olevan merkittävän kiristymisen takia aiempaa suurempi osuus energiatuesta energiansäästön ja energiatehokkuuden parantamiseen tähtääviin hankkeisiin, koska aiempina vuosina uusiutuvan energian lisäämiseen liittyvien tukien osuus on ollut suhteessa merkittävästi suurempi.

On erinomaista, että strategialuonnoksessa todetaan informaatio-ohjausta lisättävän etenkin energiayhteisöjen osalta (esim. energiayhteisöopas) (luku 2.2 ja luku 2.4) ja sen riittävästä resurssoinnista. Eri toimijat, mukaan lukien kuluttajat, tarvitsevat riippumatonta ja ajantasaista tietoa uusista energian tuotannon ja käytön toimintatavoista/liiketoimintamalleista sekä energian säästöstä, energiatehokkuudesta ja uusiutuvan energian ratkaisuista muuttuvassa toimintaympäristössä.

3) Vety ja sähköpolttoaineet (strategian luku 2.3)

-

Avoin vastaus vetyä ja sähköpolttoaineita koskien

-

4) Energiatehokkuuden edistäminen (strategian luku 2.4)

Yhdyn tämän osa-alueen linjauksiin

Avoin vastaus energiatehokkuuden edistämistä koskien

Energiatehokkuuden osiossa (2.4) tuodaan hyvin esiin pitkäjänteisen ja laaja-alaisen työn tarpeellisuus. Mm. energiatehokkuussopimukset ja niiden jatkuminen, energiakatselmuksot ja niiden kehitys sekä kuluttajille suunnattu informaatio-ohjaus/neuvonta ovat vahvasti esillä.

On hienoa, että riittävien resurssien turvaaminen informaatio-ohjaustoimien toteuttamiseen, sisältäen niin kuluttajien kuin alueellisen energianeuvonnan antamisen, on myös nostettu uusien linjausten listauksessa erillisenä asiana esiin. Siihen liittyen kappaleen 2.4 ”Energianeuvonta” alla jäi kuitenkin epäselväksi seuraava kirjaus ”Energianeuvonnan jatkon varmistaminen osana Energiaviraston työohjelmaa (ilmeisesti tarkoitetaan energiatyöohjelmaa?) sekä henkilöresurseja on tärkeää. Resurssitarve arvioidaan olevan noin 1 miljoonaa euroa vuodessa ja 1 henkilötyövuosi.” Kappaleen 2.4 uusissa linjauksissa on mainittu ”Alueellisen energianeuvonnan rahoitus vakiinnutetaan osaksi energiatyöohjelmaa vuodesta 2023 eteenpäin”. Tarkoittaako ”Resurssitarve arvioidaan...olevan noin 1 miljoonaa...” lisäresurssia alueellisen toiminnan resurssointiin? Tämä

varmasti selkiytetään lopullisessa versiossa. Lisäresurssi energiatyöohjelmaan linkittynee strategialuonnoksen kohtaan 3.2.3 ”Kuluttajien energianeuvonta”. Positiivista ja tärkeää on nimenomaan riittävä ja pitkäjänteinen vakiintunut resurssointi neuvontaan.

Alueellisen neuvonnan lisäksi tulee neuvonnan kansallisen koordinoinnin resursseja lisätä energiatehokkuus- ja huoltovarmuusvaatimusten kasvaessa.

Strategiassa todetaan selkeästi rakentamiseen liittyvien monien tekijöiden olevan muutosten alla, ja rakennukset ja energiantuotanto tulevat liittymään monella uudella tavalla toisiinsa erityisesti vaihtelevan uusiutuvan energian tuotannon kasvaessa.

Tärkeää on jatkossakin kohdistaa riittävästi resurssia, avustuksia esimerkiksi asuinrakennuksiin korjausrakentamisen vauhdittamiseksi. Viime vuosina avustuksia on ollut saatavilla, mikä on erinomaista. Avustukset eivät kuitenkaan yksin riitä, vaan niiden hyödyntämiseksi tarvitaan monia toimia, mm. neuvontaa ja erilaisia kehitystoimia (liittymä kohtaan 2.8. tutkimus, innovointi ja kilpailukyky).

5) Energian toimitus- ja huoltovarmuus (strategian luku 2.5)

-

Avoin vastaus energian toimitus- ja huoltovarmuutta koskien

-

6) Ydinenergian käyttö (strategian luku 2.6)

-

Avoin vastaus ydinenergian käyttöä koskien

-

7) Energiamarkkinoiden kehittäminen (strategian luku 2.7)

-

Avoin vastaus energiemarkkinoiden kehittämistä koskien

-

8) Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky (strategian luku 2.8)

-

Avoin vastaus tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä koskien

-

9) Verotus (strategian luku 2.9)

-

Avoim vastaus verotusta koskien

-

10) Ilmastonmuutokseen sopeutumisen vahvistaminen (strategian luku 2.10)

-

Avoim vastaus ilmastomuutokseen sopeutumista koskien

On hyvä että uusina linjauksina vahvistetaan energia- ja teollisuussektoreiden ilmastonmuutoksen vaikutusten ja seurausten riskienhallintaa ja huomioidaan tämä kansallisen sopeutumissuunnitelman valmistelussa.

11) EU-vaikuttaminen (strategian luku 2.11)

Yhdyn tämän osa-alueen linjauksiin

Avoim vastaus EU-vaikuttamista koskien

Strategiassa todetaan ilmasto- ja energiapolitiikkaa koskevan EU-sääntelyn olevan jatkuvassa muutoksessa. Tämä näkyy mm. energiaan liittyvissä, revisiovaiheessa olevissa direktiiveissäkin, joissa on osin samaan asiaan/tavoitteeseen liittyviä kirjauksia eri tavalla esitettynä. On tärkeää vaikuttaa näiden muotoiluun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa EU-tasolla, jotta mm. kansalliset erityispiirteet huomioitaisiin ja pyritäisiin ottamaan huomioon.

Lisäksi kiinteä kansallinen yhteistyö ja tiedonvaihto on välttämätöntä EU-vaikuttamisessa, direktiivien toimeenpanossa kuin laajasti tämän strategian toimeenpanossa.

Kohtaan 3.7. Strategian seuranta ja ja raportointi

2018 voimaan tullut EU:n hallintomalliasetus (2108/1999) ei täyttänyt alun perin silloisen 'Puhtaan energian paketin' ajatusta sujuvoittaa seuranta- ja raportointimenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa. FitFor55-paketin yksittäisten direktiiviehdotusten uudet vaatimukset lisäävät enosestaan erilaisten seurantajärjestelmien/rekistereiden/julkaisualustojen/-paikkojen pystyttämiseen, ylläpitoon ja päivitykseen liittyviä resurssitarpeita sekä kaikkien aiemmin mainittujen tehtävien toteuttamiseen liittyvää henkilöresurssin tarpeen kasvua. Tiedonkeruu- ja raportointivelvoitteet lisäävät myös yritysten ja kuntien työmäärää.

Kaiken kaikkiaan näyttää, että neuvottelujen alla olevat useat direktiiviehdotukset (esim. EED ja EPBD) ja niissä ehdotetut merkittävät tavoitteiden tiukennukset ja muut vaatimukset tuovat merkittävästi lisäresurssitarvetta niin hallinnolliseen toimeenpanoon kuin käytännön toimeenpanon

tukemiseen kentällä. On erittäin tärkeää varmistaa riittävät resurssit, sekä organisoida toiminta mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla eri organisaatioiden välillä, jotta 55-valmiuspaketin uusien velvoitteiden toimeenpano ja tavoitteet pystytään tehokkaasti toteuttamaan.

1) Ilmastotavoitteiden saavuttaminen (strategian luku 3.1)

-

Avoin vastaus ilmastotavoitteiden saavuttamista koskien

-

2) Valtiontalousvaikutukset (strategian luku 3.2)

-

Avoin vastaus valtiontalousvaikutuksia koskien

Erittäin tärkeää on riittävien ja pitkäjänteisten resurssien turvaaminen, jotta haastavat tavoitteet saavutetaan (mm. viittauksessa aiemmin kohdissa 3.2.2 ja 3.2.3 (2. Uusiutuvan energian lisääminen ja 4. Energiatehokkuus)

3) Kansantalousvaikutukset (strategian luku 3.3)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoin vastaus kansantalousvaikutuksia koskien

-

4) Perus- ja ihmisoikeusvaikutukset (strategian luku 3.4) sekä sukupuolivaikutukset (strategian luku 3.5)

-

Avoin vastaus perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia sekä sukupuolivaikutuksia koskien

-

5) Vaikutus energiajärjestelmään (strategian luku 4)

-

Avoin vastaus energiajärjestelmävaikutuksia koskien

-

Suomen vetyst strategia

-

Avoin vastaus Suomen vetyst strategiaa koskien

-

Avoin vastaus muita Ilmasto- ja energiastrategian osia koskien

Motiva kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Hiilineutraali Suomi 2023 – kansallinen ilmasto- ja energiastrategiaan. Kokonaisuudessaan strategia on erinomainen kooste ja tietopaketti aiheesta selkeällä rakenteella. Esimerkiksi jo päätetyt toimenpiteet ja uudet tarvittavat toimenpiteet tulevat selkeästi esiin.

Strategiaan on erinomaisella tavalla ja nopealla aikataululla saatu sisällytettyä kärjistyneen Euroopan turvallisuustilanteen vaikutus mm. energian huoltovarmuuteen.

Motiva valtion omistamana kestävän kehityksen yhtiönä on valmis osaltaan toteuttamaan strategian vaikuttavaa toimeenpanoa monin tavoin.

Laitila Päivi
Motiva Oy